

РЕШЕНИЕ

№ 455

гр. София, 01.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесет и седми май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Ивайло Младенов
Светлин Михайлов

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Светлин Михайлов Въззивно търговско дело
№ 20221001000209 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 от ГПК.

Образувано е по повод постъпила въззивна жалба от „Първа инвестиционна банка“ АД, с която оспорва решение № 261 554 от 30.11.2021 г., постановено по т.д. № 1 669/20 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 14 състав, с което е осъдена „Първа инвестиционна банка“ АД да заплати на „ХВГ комерс“ ЕООД, на правно основание чл. 452, ал. 3 Гражданско процесуалния кодекс сумата от 25 983.05 лева, която сума е предмет на запор наложен по изп. д. № 653/19 г. и изп. Дело № 64/20 г. от ЧСИ В. Н., с рег. № *** на КЧСИ и с която се е разпоредил в полза на длъжника „АБВ-Русе" ЕООД, ведно със законната лихва върху нея, считано от 28.05.2020 г. до окончателното ѝ погасяване; на правно основание чл.86, ал.1 от Закона за задълженията и договорите, сумата от 606.27 лева - обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата от 25 983.05 лв., считано от 06.03.2020 г. до 27.05.2020 г., както и да заплати на „ХВГ комерс“ ЕООД сумата от 2 789.32 лв. разноски.

В жалбата се твърди, че решението е постановено при несъобразяване с приложимата нормативна уредба, тъй като съдът не е съобразил законово уредената конкуренция между публичното и изпълнителното производство, където законът е дал приоритет на принудителното изпълнение на публични вземания по ДОПК, когато то е започнало първо и по което са наложени мерки за обезпечаване. В тази връзка цитира факти по делото по отношение на налагането на запора от публичния изпълнител и ЧСИ. Твърди, че след налагането на запора до вдигане на същия банката няма право да изпълнява нареждания на титуляря на сметката, с изключение на предвиденото в разпоредбата на

чл.229, ал.1 от ДОПК. Въз основа на разпорежданията на публичния изпълнител банката има право да извършва плащания. Твърди, че такова е налице и банката и изпълнила нарежданията на публичния изпълнител. Твърди, че извода на съда, че въз основа на такова разпореждане се дава възможност на длъжника да прави директни плащания в полза на контрахенти, съобразно поредността, посочена в разпореждането е незаконосъобразен, тъй като никъде в разпореждането е упоменато, че плащанията следва да се извършат по реда, посочен в него. Твърди, че в допълнение според доктрината и константната съдебна практика обезпечителния процес е самостоятелна форма на защита, съществуваща отделно от исковата и изпълнителната. Наложеният заповор по изпълнителното дело е обезпечителна мярка, наложен е след вече образувано изпълнително производство поради което е ирелевантен. Твърди, че банката не е нарушила задълженията си като пазач на сумата. С оглед на това моли съда да постанови решение, с което да отмени атакуваното като незаконосъобразно и вместо него постанови ново, с което да се отхвърлят предявените искове като неоснователни. Претендира разноси и прави възражение за прекомерност на претендираните от въззиваемата страна такива.

Въззиваемата страна „ХВГ комерс“ ЕООД оспорва подадената въззивна жалба. Твърди, че същата е неоснователна. Релевира доводи, че съдът правилно е преценил разпоредбите на закона. Твърди, че от доказателствата по делото е установено, че заповорът наложен от публичния изпълнител е за сумата от 126 654.90 лв., като над този размер е извън действието на заповора и извън понятието имущество по смисъла на чл.191, ал.1 от ДОПК. Твърди, че даденото разрешение за неотложни плащания с предмет, ограничен до наложения заповор от НАП. Инвокира доводи свързани с действията на банката и извършени тегления от страна на едноличния собственик на капитала на дружеството, чиято сметка е заповорирана. Твърди, че тезата на въззивника, че наложеният заповор от ЧСИ е ирелевантен, тъй като е свързан с производство, образувано за налагане по реда на чл.390 от ГПК обезпечителна мярка заповор и не е в рамките на изпълнително производство по реда на ГПК е в противоречие с чл.404, т.1 ГПК и чл.426, ал.1 от ГПК. Ето защо моли съда да постанови решение, с което да потвърди атакуваното като правилно и законосъобразно и претендира разноси.

Третото лице помагач на страната на ответника „АБВ-Русе“ ЕООД редовно уведомено не взема становище по жалбата.

Съдът след като се съобрази с доводите изложени в молбата и обсъди събраните писмени доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна:

Не се спори между страните, а се установява и от атакуваното решение № 261 554 от 30.11.2021 г., постановено по т.д. № 1 669/20 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 14 състав, че съдът е осъдил „Първа инвестиционна банка“ АД да заплати на „ХВГ комерс“ ЕООД, на правно основание чл. 452, ал. 3 Гражданско процесуалния кодекс сумата от 25 983.05 лева, която сума е предмет на заповор наложен по изп. д. № 653/19 г. и изп. Дело № 64/20 г. от ЧСИ В. Н., с рег. № *** на КЧСИ и с която се е разпоредил в полза на длъжника „АБВ-Русе“ ЕООД, ведно със законната лихва върху нея, считано от 28.05.2020 г. до окончателното ѝ погасяване; на правно основание чл.86, ал.1 от Закона за задълженията и договорите, сумата от 606.27 лева - обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата от 25 983.05 лв., считано от 06.03.2020 г. до

27.05.2020 г., както и да заплати на „ХВГ комерс“ ЕООД сумата от 2 789.32 лв. разноски.

Не се спори между страните, а се установява и от доказателствата по делото, че ищецът „ХВГ комерс“ ЕООД има парично вземане спрямо длъжника в изпълнителното производство „АБВ-Русе“ ЕООД в размер на сумата от 25 983.05 лева, съставляваща неплатена цена на стоки по фактури -73 бр., ведно със законна лихва върху нея, за обезщетение за забавено плащане в размер на 1 318.81 лв., както и разноски в размер на 3 937.06 лв., обезпечено със заповор, наложен със заповорно съобщение от 31.07.2019 г. по изп.дело № 20199140400653 на ЧСИ В. Н. е рег. № *** на КЧСИ и район на действие ОС Русе, а ответникът има качеството на трето лице по чл.507, ал.3 ГПК. Изпълнителното производство е образувано въз основа на влязло в сила съдебно решение по т.д. № 267/19 г. по описа на ОС Русе и издаден изпълнителен лист от 13.01.2020 г. Видно от доказателствата по делото, в хода на образуваното изпълнително производство е наложен заповор на вземания по същата банкова сметка на длъжника в банката - ответник със заповорно съобщение с изх.№ 568/17.01.2020 г., получено от банката на 20.01.2020 г.

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че с разпореждане изх.№ С190018-031-0002524/04.07.2019 г. на публичен изпълнител при НАП и във връзка с постановление за налагане на обезпечителни мерки от 22.03.2019 г. и заповорно съобщение изх. № С180018-003-0060094/22.03.2019 г. за налагане заповор на банковата сметка на „АБВ-Русе“ЕООД, публичния изпълнител е дал временно разрешение за неотложни плащания, на основание чл.229, ал.3, т.1 и т.2 ДОПК .

От приетите като доказателства по делото отчет по сметка на търговското дружество „АБВ -Русе“ ЕООД и заключението на вещото лице по съдебно - счетоводната експертиза, се установи че за периода, считано от 01.08.2019 г. до 16.10.2020 г. по заповораната сметка са постъпили суми и е била налице наличност, както следва: постъпили суми по банковата сметка: на 02.08.2019 г.-532819.75 лв. и на 13.03.2020 г. - 12 615, 12 лв., или общо в размер на 545 434,87 лв.

От заключението на назначената съдебно-счетоводна експертиза се установява, че на 02.08.2019 г. е извършено плащане в размер на 113 440.45 лв. към „Пласт инженеринг“ ЕООД за което като основание е посочена фактура 1000000517/10.07.2019 г. за дограма; на 02.08.2019 г. е извършено плащане в размер на 95 969.85 лв. в полза на „Артистика“ ООД, като основание за което са посочени фактури с номера:1 000 039 755, 45 348, 45 497, 45 575, 4 566, 46 044, 46 094, 46 148, 46 209 и 46 231; на 02.08.2019 г. е извършено плащане на сумата от 108 864 лв., в полза на „РДС инвест“ ЕАД с посочено основание фактура 400 000 002/11.07.2019 г.; на 02.08.2019 г. е извършено плащане в размер на 828 лв. в полза на „Камера на строителите в България“, за което като основание е посочено цена на годишно обслужване; на 02.08.2019 г. е извършено плащане в размер на 50 690.75 лв. в полза на НАП, за което е посочено основание ИД 18110003074/20.06.2011 г., разпореждане С190018-000-0335440/04.07.2019 г. и задължено лице „АБВ-Русе“ ЕООД; на 02.08.2019 г. е извършено разпореждане със сумата от 60 000 лв. в полза на „Кемпарк строй“ ЕООД с посочено основание фактура 242/1007/2019г. за извършена услуга; на 02.08.2019 г. е извършено теглена на каса в размер на 20 000 лв.; на 05.08.2019 г. е извършено теглене на каса в размер на 25 000 лв.; на 06.08.2019 г. е осчетоводено теглена на каса за сумата от - 30 000 лв.; на 12.08.2019 г. е осчетоводено теглена на каса на сумата от 1 600 лв. Вещото лице е изчислило, че общо извършени плащания и тегления за м.08.2019 г. са в размер на 506 393.05 лв. Вещото лице твърди, че на 16.01.2020 г. е извършен превод на сумата от 26 000 лв. в полза на ТД НАП гр. Русе, за което е посочено основание ИД 18110003074/20.06.2011 г.; на 13.03.2020 г. е извършено плащане в полза на НАП в размер на 12 600 лв., като общо извършени плащания за м.03.2020 г. са в размер на 12 600 лв.

В заключението си вещото лице, позовавайки се на извлечението от сметка твърди, че общо извършените плащания и тегления от банковата сметка на длъжника за

периода 01.08.2019 г. - 16.10.2020 г. са в размер на 544 993.05 лв., като основание за извършените плащания ответникът е посочил разпореждане изх.№С190018-031-0002524/04.07.2019 г. на публичен изпълнител при НАП-ТД Варна, офис Русе, което е в сила до 03.10.2019 г. Вещото лице твърди, че общият размер на извършените плащания към НАП ТД Варна, офис Русе от банковата сметка за периода 01.08.2019 г.-16.10.2020 г., съгласно абзац последен от даденото разрешение е 89 290.75 лв., в т.ч. плащанията извършени през м.01.2020 г. и м.03.2020 г.

От правна страна:

При така установената фактическа обстановка, съдът направи следните правни изводи:

С атакуваното решение № 261 554 от 30.11.2021 г., постановено по т.д. № 1 669/20 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 14 състав, че съдът е осъдил „Първа инвестиционна банка“ АД да заплати на „ХВГ комерс“ ЕООД, на правно основание чл. 452, ал. 3 Гражданско процесуалния кодекс сумата от 25 983.05 лева, която сума е предмет на заповест наложен по изп. д. № 653/19 г. и изп. Дело № 64/20 г. от ЧСИ В. Н., с рег. № *** на КЧСИ и с която се е разпоредил в полза на длъжника „АБВ-Русе“ ЕООД, ведно със законната лихва върху нея, считано от 28.05.2020 г. до окончателното ѝ погасяване; на правно основание чл.86, ал.1 от Закона за задълженията и договорите, сумата от 606.27 лева - обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата от 25 983.05 лв., считано от 06.03.2020 г. до 27.05.2020 г., както и да заплати на „ХВГ комерс“ ЕООД сумата от 2 789.32 лв. разноски.

По допустимостта и основателността на подадената въззивна жалба:

По отношение на допустимостта на подадената въззивна жалба, настоящият състав намира, че същата е процесуално допустима, като подадена от оправомощено лице и в установените от закона срокове. Атакуваното решение е валидно и допустимо. Разгледана по същество, настоящия състав намира, че същата е неоснователна по следните съображения:

Запорът върху банкови сметки на длъжника представлява заповест върху вземания на длъжника по сметка в банка, респективно заповест върху вземания на длъжника по смисъла на чл. 450а ГПК, съответно чл. 450, ал. 3 ГПК. Запорът върху вземания на длъжника представлява разпореждане на съдебния изпълнител, с което определено вземане на длъжника се предназначава за принудително удовлетворяване на вискателя, като се забранява на длъжника да се разпорежда с вземането, а на третото задължено лице - да плаща на длъжника. Запорът върху вземания на длъжника по банкова сметка по реда на ГПК се извършва от съдебния изпълнител чрез връчване на заповестно съобщение на банката. С изпращането на заповестно съобщение от съдебния изпълнител до съответната банка се налага заповест на евентуално съществуващите вземания на длъжника по банковите сметки и на практика се забранява на банката да извършва плащане от водените при нея банкови сметки по нареждане или с предварително съгласие на техния титуляр. Запорът върху вземане обезпечава изпълнението, като запазва принадлежността на вземането към имуществото на длъжника, осуетява погасяването на вземането чрез плащане, извършено в полза на длъжника, и задължава третото лице да пази заповестите суми (чл. 507, ал. 3). Съгласно разпоредбите на чл. 450, ал. 3 и чл. 507 ГПК заповест върху вземания на длъжника спрямо

третото задължено лице, включително по сметка в банка, се счита наложен от деня, в който му е връчено заповното съобщение. От този момент третото задължено лице има задълженията на пазач по отношение на сумите съгласно чл. 507, ал. 3 ГПК. В този см. решение № 4 от 16.06.2017 г., постановено по т.д. № 3 129/15 г., по описа на ТК, II ТО на ВКС.

В конкретния случай не се спори между страните, че на 22.03.2018 г. с разпореждане на публичен съдебен изпълнител е наложен запов върху банковите сметки на длъжника „АБВ Русе“ ЕООД до размер на сумата от 126 654.90 лв. По делото липсва спор между страните, че запов за сумата от 25 983.05 лв. е наложен от ЧСИ на 01.08.2019 г. с връчването на заповното съобщение на третото задължено лице, ответник в настоящето производство. Страните не спорят, че третото задължено лице (банката-ответник) е получила разпореждане изх.№ С190018-031-0002524/04.07.2019 г., с което публичен изпълнител е дал временно разрешение за неотложни плащания, на основание чл.229, ал.3, т.1 и т.2 ДОПК . Спорно пред първоинстанционния съд, както и пред настоящата инстанция е дали разпорежданията извършени със съгласието на третото задължено лице не са извършени в нарушение на забраната по чл.452 от ГПК. Във въззивната жалба, както и пред първоинстанционния съд ответникът е релевирал правоотблъскващо възражение, че разпорежданията са извършени в изпълнение на разпореждане на публичния изпълнител по чл.229, ал.5 ДОПК и чл.191 ДОПК, поради което са противопоставими на ищеца, в чиято полза в наложен последващ обезпечителен запов. С оглед на това ответникът твърди, че като трето задължено лице не е нарушил задълженията си като пазач по см. на чл. 507, ал.3 ГПК. Така релевираните доводи от ответника са неоснователни.

Когато заповът върху вземанията по банковите сметки на определено физическо или юридическо лице - ответник е наложен като обезпечителна мярка по допуснато обезпечение по предявен или бъдещ иск, неговата цел е да осигури, докато спорът е висящ, че неоснователно отричаното право ще бъде осъществено, т. е. сумата ще бъде платена и задължението погасено след постановяване на осъдително решение и образуване на изпълнително производство. Когато заповът върху вземанията по банковите сметки на длъжника е наложен в изпълнителното производство, неговата цел също е да се обезпечи изпълнението на паричните притезания, което следва да се извърши чрез превеждане на сумите от третото задължено лице (банката) по сметката на съдебния изпълнител, който е длъжен да изплати дължимите на вискателя и на присъединилите се кредитори суми в сроковете и по реда на чл. 455 ГПК (чл. 508, ал. 3 ГПК) при спазване на предвидения в чл. 136 ЗЗД ред за удовлетворяване на вземанията. Заповът върху вземанията по разплащателна банкова сметка има действие върху банковата сметка на длъжника до размера, посочен в заповното съобщение, както върху наличните към датата на налагането му суми в банковата сметка на длъжника, така и върху последващите постъпления, но не и по отношение на сумите, надвишаващи посочения в заповното съобщение размер.

Съгласно разпоредбата на чл.195 от ДОПК на обезпечение подлежат установените и изискуеми публични вземания, като обезпечението се извършва, когато без

него ще бъде невъзможно или ще се затрудни събирането на публичното задължение, включително когато е разсрочено или отсрочено. Обезпечението се налага с постановление на публичния изпълнител, като наложените обезпечения трябва да съответстват на вземанията на държавата или общините, установени или установени по реда на ал. 5 от чл.195 ДОПК и се налагат с постановление на публичния изпълнител. Обезпечението се извършва чрез налагане на лимитативно изброените обезпечителни мерки в чл.198 от ДОПК, като обезпеченията (вкл. и няколко) се налагат до размера на вземането. Доколкото в ДОПК не е предвидено друго, запорът и възбраната, наложени за обезпечение на вземането, произвеждат действията, предвидени в чл. 451, 452 и 453, чл. 459, ал. 1, чл. 508, 509, 512, 513 и 514 от ГПК (чл.206 ДОПК), като от датата на получаването на запорното съобщение третото задължено лице не може да предава дължимите от него суми или вещи на длъжника, като спрямо тях то има задължението на пазач и носи солидарна отговорност за вземането с длъжника до размера на задължението му.

Съгласно разпоредбата на чл.229 от ДОПК публичният изпълнител с разпореждане до банката може да разреши определена част от постъпилите или постъпващите по сметката на длъжника суми да се оставят на негово временно разпореждане за неотложни плащания във връзка с дейността му. Това разрешение се отнася до заповираните, съобразно разпореждането на публичния изпълнител суми. При издаването на такова разрешение публичния изпълнител извършва преценка дали са налице посочените в ал.3 от същия текст условия: сумите да са дължими по договори, свързани с основната дейност на длъжника; забавянето или неплащането на тези суми може да доведе до тежки стопански последици за длъжника - прекратяване или спиране за продължително време на основната му дейност, разваляне на търговски договори или изпадане в забава по търговски договори, неизпълнение на задължения по трудови договори и други подобни; сумите, за които се издава разрешението са за публични вземания. Третото задължено лице (банката) е длъжна да извърши плащането съобразно условията на разрешението и носи солидарна отговорност с длъжника за сумата, несъответстваща на разрешението.

С оглед на така цитираните императивни разпоредби на ДОПК се налага законосъобразен извод, че наложеното обезпечение от страна на органите на приходната агенция при започнало принудително изпълнение вменяват задължение на длъжника и третото задължено лице да не се разпореждат с наличните или постъпващите суми до конкретно посочения размер в запорното съобщение. Над посочения в запорното съобщение и разрешението на публичния изпълнител суми дължими към държавата третото задължено лице е длъжно да изпълнява запорът върху вземанията по банковите сметки на длъжника, наложен в изпълнителното производство.

Уредената в Глава 23 от ДОПК конкуренция между публичното и индивидуалното принудително изпълнение по ГПК се отнася до имущества, върху които преди образуването на индивидуалното принудително изпълнение са наложени мерки за обезпечаване на публични вземания. В рамките на тези обезпечени вземания се простират и правомощията на публичния изпълнител по реда на чл.229 от ДОПК. В случаите, когато по

сметките на длъжника са налични средства над обезпеченото вземане, върху които е наложен заповест от публичния изпълнител по образувано публично принудително изпълнение, то третото задължено лице е длъжно да изпълнява разпореждането на съдебния изпълнител над сумите обезпечени от публичния изпълнител и с което определено вземане на длъжника се предназначава за принудително удовлетворяване на вискателя, като се забранява на длъжника да се разпорежда с вземането, а на третото задължено лице - да плаща на длъжника. Това задължение е над наложеното от публичния изпълнител обезпечение. Извършените от банката плащания към трети лица и тегленето на пари в брой от титуляря са направени след получаване на заповестното съобщение от него, поради което те не могат да се противопоставят на кредитора - ищец в настоящото производство и ангажират отговорността на третото задължено лице, ответник в производството.

С оглед на изложеното, настоящият състав споделя изводите на първоинстанционния съд по отношение на основателността на предявените искове, поради което следва да се постанови решение, с което атакуваното да се потвърди, като правилно и законосъобразно.

По отношение на претендирани разноси в настоящето производство съдът намира, че такива се дължат на въззиваемата страна. Въззивникът следва да бъде осъден да заплати сумата от 1 300 лв., представляваща разноси за един адвокат. Релевираното възражение за прекомерност на договореното и заплатеното адвокатско възнаграждение от въззиваемата страна е неоснователно.

Водим от гореизложеното Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261 554 от 30.11.2021 г., постановено по т.д. № 1 669/20 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 14 състав, като **правилно и законосъобразно**.

ОСЪЖДА „Първа инвестиционна банка“ АД, с ЕИК 831094393 **да заплати** на „ХВГ комерс“ ЕООД, с ЕИК 117593150 сумата от 1 300 (хиляда и триста) лв., представляваща разноси пред настоящата инстанция.

Решението е постановено с участието на трето лице помагач на страната на ответника „АБВ -Русе“ ЕООД, с ЕИК 040154198.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от съобщението за изготвянето му до страните пред Върховния касационен съд, при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____